

Tellija

Tartu Linnavalitsus

Raekoja plats 3, 15003 Tartu

Tartu Vallavalitsus

Kõrveküla, 60501 Tartu

Projekteerija:

Ramboll Eesti AS

Laki 34, 12915 Tallinn

Kuupäev

20.01.2010

Lepingu nr

2009-034

RINGTEE SILLA JA SELLE JUURDEPÄÄSUDE DETAIL- PLANEERING

Versioon **Eskiis**
Printimise **2010/01/25**
kuupäev
Koostatud: **25.01.2010**
Kontrollitud:
Kooskõlastatud:

Projekti nr 2009-034

Ramboll Eesti AS
Laki 34
12915 Tallinn
T +372 664 5808
F +372 664 5818
www.ramboll.ee

SISUKORD

MENETLUSDOKUMENDID

PLANEERINGU KOOSTAJAD

I TEKSTILINE OSA.....	2
1. DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISE ALUSED JA EESMÄRK	2
1.1. Detailplaneeringu koostamise eesmärk.....	2
Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on õiguslike aluste loomine maakorralduslikeks töödeks Ringtee silla ja selle juurdepääsude rajamise eesmärgil.....	
2. OLEMASOLEVA OLUKORRA ISELOOMUSTUS.....	2
2.1. Asend, planeeritava ala piirid	2
2.2. Kehtivad planeeringud.....	3
2.3. Maa-ala üldiseloormustus	3
2.4. Olemasolev maakasutus, hoonestus ja rajatised.....	3
2.5. Olemasolevad teed ja liiklus.....	4
2.6. Olemasolev haljastus ja heakorrastus	4
2.7. Olemasolevad tehnovõrgud.....	5
2.8. Kehtivad kitsendused	5
3. PLANEERIMISETTEPANEK.....	6
3.1. Planeeringuala lähipiirkonna funktsionaalsed ja linnehituslikud seosed	6
3.1.1. Varem kehtestatud detailplaneeringute kehtetuks tunnistamise ettepanekud	6
Planeeritavale alale jäävatest planeeringutest tuleb kehtetuks tunnistada:	
3.2. Planeeringus kavandatu	6
3.3. Planeeritava ala kruntideks jaotamine ja ehitusõigus.....	6
3.4. Krundi hoonestusala piiritlemine.....	7
3.5. Haljastuse ja heakorra põhimõtted	7
3.6. Kuritegevuse riske vähendavad nõuded ja tingimused.....	7

II JOONISED

1. Situatsiooniskeem	
2. Olemasolev olukord	M 1:2000
3. Planeeringuala lähipiirkonna funktsionaalsed ja linnaehituslikud seosed	M 1:1000
4. Põhikaart	M 1:2000
5. Maakasutus ja piirangud	M 1:2000
6. Krundijaotuskava	M 1:1000

PLANEERINGU KOOSTAJAD

Planeeringute osakonna juhataja

Hans Teiv

Projektijuht

Soili Lampinen

Vanemarhitekt-planeerija

Mildred Liinat

Maastikuplaneerija

Esti Meier

I TEKSTILINE OSA

1. DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISE ALUSED JA EESMÄRK

Detailplaneeringu koostamise alused:

- Ringtee silla ja selle juurdepääsude detailplaneeringu algatamine, detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamise algatamine, Ülenurme vallavalituse korraldus nr 135 (23.05.2007);
- Ringtee silla ja selle juurdepääsude detailplaneeringu algatamine ja lähteseisukohtade kinnitamine ning detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine, Tartu Linnavalitsuse korraldus nr 507 (29.04.2008);
- Tartu linna arengukava aastateks 2007-2013;
- Tartu linna ehitismäärus;
- Planeerimisseadus.

Detailplaneeringu lähtematerjalid:

- Tartu linna üldplaneering;
- Ülenurme valla üldplaneering;
- Kohaliku omavalituse seadus;
- Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus;
- Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust, täpsustatud loetelu;
- Eesti Standard EVS 843:2003 "Linnatänavad";
- Looduskaitse seadus.
- Veeseadus

Detailplaneeringu koostamiseks tehtud uuringud:

- Maa-ala digitaalne geodeetiline alusplaan, täpsusastmega M 1: 500 on koostatud 2009.a. firma AS Reib poolt.

1.1. Detailplaneeringu koostamise eesmärk

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on õiguslike aluste loomine maakorralduslikeks töödeks Ringtee silla ja selle juurdepääsude rajamise eesmärgil.

2. OLEMASOLEVA OLUKORRA ISELOOMUSTUS

2.1. Asend, planeeritava ala piirid

Planeeritav ala asub Tartu linna lõunapoolses osas ja ulatub ka Ülenurme valla kirdenurka.

Planeeritav ala piirneb läänest Tartu-Petseri raudtee ja Ülenurme vallaga, lõunast Ülenurme vallaga, idast Luunja valla ning Ihaste elamurajooniga.

Planeeritavatavale alale jääb Ringtee tänav ja läbivad: Jalaka tänav, Tähe tänav, Turu tänav, Ihaste tee, Lammi tänav ning Nõlvaku tänav.

Planeeritavat ala läbib keskelt Suur-Emajõgi.

2.2. Kehtivad planeeringud

Planeeritavale alale on kehtestatud kaks üldplaneeringut:

- Tartu linna üldplaneering;
- Ülenurme valla üldplaneering.

Planeeritavale alale kehtestatud detailplaneeringud:

- Ringtee ja Võru tn ning Tartu- Petseri raudteega moodustatud ristmiku lähiümbruse detailplaneering;
- Võru 254 ja Võru 256 kruntide detailplaneering;
- Ringtee 4,6, 6A ja 6B kruntide detailplaneering;
- Jalaka 60 krundi detailplaneering;
- Tähe 135B ja Ringtee 31 kruntide detailplaneering;
- Ringtee 35 krundi detailplaneering;
- Krundi Ringtee 35a detailplaneering;
- Ringtee 37 krundi ja lähiala detailplaneering;
- Ringtee 43 detailplaneering;
- Ringtee 26, Ringtee 12a, Tähe 116a, 116b ja 116c territooriumi detailplaneering;
- Turu 65 krundi detailplaneering;
- Turu 63 krundi detailplaneering;
- Turu 49 krundi ja lähiala detailplaneering;
- Ropka tööstuspargi detailplaneering;
- Kruntide Raeremmelga 1A ja Hipodroomi 3 detailplaneering;
- Vana Ihaste ehitusjärjekorra I etapi detailplaneering;
- Mõisavahe 69 krundi ja Lammi tee äärsele alale rajatava spordikompleksi detailplaneering.

2.3. Maa-ala üldiseloostus

Planeeritava ala lääne osa on avalik Ringtee tänav ja tänavat ümbritsev ala, mis kulgeb mööda hoonestatud tööstus- ja kaubandusettevõtete ala. Ringtee tänava algus asub kõrgemal kui planeeritava ala lõunapoolne osa Emajõe ääres. Kõrguste vahe Ringtee tänava ja Võru tänava ristmikult kuni Emajõeni on 25 meetrit, langus on Emajõe suunas. Olemasoleva tee ääres on paigaldatud dreanaažtorud.

Ringtee tänava ja Turu tänava ristumisest alates kulgeb planeeritav ala kuni Suure-Emajõe kaldani mööda jõe äärset lammiala. Ala on tasane ja haljastamata. Planeeritavat ala läbib Emajõgi.

Planeeritav ala Emajõest põhjapoole on madal ja soine. Reljeef on põhjapoole aeglaselt tõusev. Kõrguste vahe kuni Ihaste teeni on +1.5 meetrit. Ala läbivad üksikud kraavid ja valdavad on madalad põõsad ja võsa.

Ihaste teest kuni Lammi teeni on rohumaa, kus on madalad põõsastikud, üksikud puud ja üksikud puudesalud. Enne Lammi teed algab maaparandamiseks varasemalt rajatud kuivenduskraavide ja dreanaažitorude tihe võrgustik, mis kulgeb kuni Nõlvaku tänavani. Tegemist on rohumaa-ga, millel asuvad üksikud puudesalud ja põõsad.

Planeeritava ala pindala on 92 ha.

2.4. Olemasolev maakasutus, hoonestus ja rajatised

Planeeringuala hõlmab 120 kinnistut, millest tervenisti jääb planeeritavasse alasse 25 kinnistut. Lisaks läbib planeeringu ala reformimata riigimaid Jalaka tänaval ja Emajõe äärsetel aladel.

Emajõe luhal teed ja hooned puuduvad.

KEHTIVAD MAAKASUTUSED

Katastri tunnus	Nimi	Sihtotstarve	Pindala m ²	Märkused
79511:004:0014	Võru Tänav T163	L	13 863	
79511:004:0013	Võru tänav 242C	L	669	
79511:004:0009	Võru tänav 242B	L	730	
79511:004:0009	Võru tänav 242A	Ä	1 844	
79511:004:0012	Võru tänav 242	Ä	6 685	hoonestatud
79511:006:0068	Ringtee tänav T1	L	24 633	
79511:006:0069	Ringtee tänav T21	L	12 995	
79511:006:0042	Võru tänav 169	L	2 236	
79511:006:0067	Võru tänav T171	L	5 955	
79511:006:0055	Võru tänav 254	Ä	2 982	hoonestatud
79511:006:0057	Võru tänav 254B	Ä	2 197	
79511:006:0056	Võru tänav 254A	L	240	
79511:006:0002	Võru tänav 252	Ä	16 263	
79511:006:0010	Võru tänav 250	Ä	4 089	hoonestatud
79511:006:0039	Võru tänav 244	E	2 644	hoonestatud
79511:006:0065	Võru tänav 244C	L	1 291	
79511:006:0047	Võru tänav 244A	L	669	
79511:006:0011	Võru tänav 244B	E	1 124	
79511:006:0041	Ringtee tänav 1B	L	1 870	
79511:004:0022	Ringtee tänav 2B	L	2 192	
79511:006:0069	Ringtee tänav T27	L	22 707	
79511:007:0079	Ringtee tänav T37	L	29 345	
79511:007:0082	Turu tänav T53	L	30 933	
79516:042:0024	Lammi tänav T17	L	23 682	
79516:042:0025	Lammi tänav T5	L	35 199	

2.5. Olemasolevad teed ja liiklus

Planeeritavale alale pääseb Võru tänavalt, Jalaka tänavalt, Tähe tänavalt, Turu tänavalt, Ihaste teelt, Lammi teelt, Möisavahe tänavalt ja Nõlvaku tänavalt.

Ringtee tänav on Võru tänava ristmikult algav ja Turu tänava ristmikul lõppev 8 kuni 20 m laiune asfaltkattega avalik tänav. Võru tänavalt on tee kahesuunaline kuni Tähe tänavani, kus tee läheb neljarealiseks kuni Turu tänava ristmikuni. Ringtee tänaval asuvad kõnniteed on korrapäratult ja ilma püsiva omavahelise ühenduseta. Kõnniteed katkevad igal mahasõidul Ringtee tänavalt.

Ihaste tee on 7 m laiune kahesuunaline avalik tänav. Lammi tee on 11,5 m laiune kahesuunaline tänav koos kõnniteega. Nõlvaku tänav on .12 kuni 22 m laiune kahe sõidureaga tänav ja Möisavahe tänav on neljarealine .11 kuni 19 m laiune tänav, mille kõrval on kõnnitee.

Ühistranspordi liiklus toimub Võru tänaval, Ringtee tänaval, Turu tänaval, Ihaste teel, Lammi teel, Möisavahe tänaval ja Nõlvaku tänaval.

2.6. Olemasolev haljastus ja heakorrastus

Ringtee ääres avalikud haljasalad puuduvad. Püsiva taimkatte moodustab rajatud linnahaljastus, kus kõrghaljastusena on üksikpuud – nii leht- kui okaspuud. Puud on kohati kannatada saanud, kuid leidub ka heas seisundis ilusaid puid. Turu tn pool palistavad kergliiklusteed lünklikud leht-põõsahekid. Praegu moodustab tänav oma 1970-80-ndate stiilis haljastusega aimatava terviku. Emajõe luht on suurvee ajal üle ujutatud. Tartu vangla ja veepuhastusjaama lähikonnas on luha-ala täidetud pinnasega ja valdav on nn tühermaataimkate. Mujal luhal kasvavad erineva niiskus-

režiimiga niitudele iseloomulikud liigid. Jõe kaldal levib 700m laiuse võõndina märja lamminiidu kasvukohatüüp, kus domineerib lopsakas kõrgrohustu tarnade ja kõrrelistega.

Suuremad puud (remmelgad ja kased) kasvavad Tartu vangla juurest Emajõe ni kulgeva tee muldkeha nõlvadel, samuti luhaalast kõrgemale ulatuval jõeäärsel settevallil. Luhaala läbib mitu Emajõkke suunduvat laia kraavi, mis on looduslikku veerežiimi rikkunud ja mille kaldad on võsastunud. Valdavas osas on luhaala siiski veel lage. Avatud maastik pakub häid vaateid ka külgnevale Natura-alale.

Üle jõe Emajõest kuni Ihaste teeni paikneb jõepoolses osas luhataimkattega ala, Ihaste pool aga on luht pinnasega täidetud uute elurajoonide tarbeks.

Ihaste ja Lammi tee vahemikus levivad osaliselt endised luhaalad, mis olid juba 20. sajandi alul kraavitatud ning põllumajanduslikus kasutuses. Praegu on alad traditsioonilise kasutusega, kraavide äärde on kasvanud puude ja põõsaste ribad, rohumaa-alad on võsastumas ja metsastumas. Lammi ja Nõlvaku tänava vahelises lõigus asetseb Annelinna ja Ihaste-Lohkva vaheline võsastuv tühermaa, mis kunagi on olnud põllumajanduslikus kasutuses. Annelinna rajamise ajal (tõenäoliselt ka hiljem) on sellega piirnevale alale kuhjatud ehitusjäätmeid. Nii põõsa- kui ka puurindes domineerivad pajud, vähemal määral esineb kaske.

2.7. Olemasolevad tehnovõrgud

Ringtee tänava alal on välja ehitatud vee-, kanalisatsiooni ja sademetekanaliseerimis-torustikud, gaasitrass, kaablitega sidevarustus, madalpingekaabliga elektrivarustus ja õhuliinidega tänavavalgustus.

Planeeritava ala keskel, Emajõe äärsel alal on hetkel ainult üks olemasolev veetrass.

Ihaste tee ääres on olemasolev kanalisatsiooni torustik, madalpinge õhuliinid. Kinnistu Ihaste tee 18 (79517:008:0004) juures läbib planeeritavat ala kanalisatsiooni torustik.

Kolmsada meetrit enne Lammi teed algab tihe drenaažitorude ja kraavide võrgustik. Lisaks drenaažitorudele asuvad Lammi tee ääres madalpinge kaabelliinid, sademevete kanalisatsiooni torustikud, olemasolevad veetorustikud ja õhuliinidega tänavavalgustus.

Täpsemalt on trassid näha olemasoleva olukorra kaardil.

2.8. Kehtivad kitsendused

Planeeritavale alale jääb Anne Natura 2000 loodusala ja piirneb Ropka-Ihaste Natura 2000 loodus-linnualaga.

Planeeritavat ala läbib ülelinnaline rohekoridor ja Emajõgi.

Alale jääb 10 polügonomeetriapunkti:

Jrk. nr	Nr	Asukoht	Kohaliku geodeetil. võrgu järk
1	nr 284	Võru tänava ja Ringtee tänav ristmikul	II
2	nr 10014	Tähe tänava ja Ringtee tänava ristmikul	I
3	nr 10129	Ringtee tänaval, Ringtee tänav 24A juures	II
4	nr 10126	Ringtee tänava ja Turu tänaval ristmikul	II
5	nr 10077	Turu tänaval, Turu tänav 63 juures	II
6	nr 5511	Ihaste teel	II
7	nr 0955	Lammi tn 13 (79516:042:0015) ja Ihaste põik 2 (79516:042:0020) idapoolses nurgas	I
8	nr 10052	Lammi teel (79516:042:0024)	II
9	nr 10037	Mõisavahe tänaval (79516:029:0024)	II
10	nr 10035	Nõlvaku tänava ja Soojuse tänava nurgal	II

3. PLANEERIMISETTEPANEK

3.1. Planeeringuala lähipiirkonna funktsionaalsed ja linnehituslikud seosed

Planeeritav ala paikneb Tartu linna lõunapoolses osas ja ulatub ka Ülenurme valla kirdenurka.

Projekteeritava Tartu Idaringtee lõik Võru tänavast-Turu tänavani kulgeb piki olemasolevat Ringtee tänavat ning läbib olemasolevat äri-, teenindus- ja tööstusettevõtete ala. Turu tänavast Emajõe ni on riigikaitsemaa, tootmismaa ja üldkasutatavate haljasalade maa. Emajõe ni on üldkasutatavate haljasalade maaja väikeelamute ning korruselamute maa.

Planeeritav ala paikneb Tartu linna üldplaneeringu kohaselt liiklusmaal.

3.1.1. Varem kehtestatud detailplaneeringute kehtetuks tunnistamise ettepanekud

Planeeritavale alale jäävatest planeeringutest tuleb kehtetuks tunnistada:

- Ringtee ja Võru tn ning Tartu-Petseri raudteega moodustatud ristmiku lähiümbruse detailplaneering, sest liiklusuuringute tulemusena nähakse tulevikus ühetasandilise ristmiku asemel kahetasandiline ristmik.

Osaliselt muutmisele lähevad:

- Võru 254 ja Võru 256 kruntide detailplaneering,
- Ringtee 4,6,6A ja 6B kruntide detailplaneering,
- Mõisavahe 69 krundi ja Lammi tee äärsele alale rajatava spordikompleksi detailplaneering,
- Kruntide Raeremmelga 1A ja Hipodroomi 3 detailplaneering,
- Jalaka 60 krundi detailplaneering,
- Tähe 135b ja Ringtee 31 kruntide detailplaneering,
- Ringtee 35 krundi detailplaneering,
- Krundi Ringtee 35a detailplaneering,
- Ringtee 37 krundi ja lähiala detailplaneering,
- Ringtee 43 detailplaneering,
- Ringtee 26, Ringtee 12a, Tähe 116a, 116b ja 116c territooriumi detailplaneering,
- Turu 65 krundi detailplaneering,
- Turu 63 krundi detailplaneering,
- Turu 49 krundi ja lähiala detailplaneering,
- Ropka tööstuspargi detailplaneering,
- Vana Ihaste I ehitusjärjekorra I etapi detailplaneering.

3.2. Planeeringus kavandatu

Käesoleva planeeringuga kavandatakse Tartu linna kaguossa Ringtee tänav I klassi maanteena, mis võimaldaks kiirema ja ümbritsevat keskkonda vähem häiriva liiklemise ümber Tartu linna.

3.3. Planeeritava ala kruntideks jaotamine ja ehitusõigus

Planeeritav Ringtee on kavandatud Võru tänav ristmikust Turu tänav ristmikuni olemasolevasse Ringtee tänav teekoridori. Turu tänav ristmikust Emajõe ni ja Emajõe ni põhjapoole, Ihaste elamurajoonini on kavandatud rajada uus teekoridor.

Käesoleva detailplaneeringuga on planeeritud moodustada 20 krunti s.h:

- 11 transpordimaa krunti,
- 8 ärimaa krunti,
- 1 elamumaa krunt.

3.4. Krundi hoonestusala piiritlemine

Planeeritavale alale moodustatakse üks krundi, millel piiritletakse hoonestusala. Krundi nr 4.

Planeeringu põhikaart (joonis 4).

3.5. Haljastuse ja heakorra põhimõtted

Planeeritavale alale on kavandatud teedega külgnevad alad:

- Emajõe luhaalal võimalikult loodusliku puutumatusena säilitatava alana;
- olemasolevate või perspektiivsete tootmis-, äri-, või elamualadel kujundatavate aladena.

Emajõe luhal lähtuda maastikukujunduse looduskaitseõuetest, eesmärgiga säilitada see ala võimalikult endisel kujul ning mitte lõhkuda toimivat rohekoridori. Avatud maastiku säilitamiseks ei kavandata kõrghaljastust ega põõsaste lausistutusi. Tagada kallasrajale pääs.

Negatiivse keskkonnamõju leevendamiseks mitte juhtida teepinnalt kogutud sajuvett otse lammi-alale, vaid vee puhastamiseks ja võimaliku reostuse likvideerimise kergendamiseks juhtida vesi teetammiga paralleelselt kulgevale taimestatud tehismärgalale ning selle kaudu jõkke.

Ümber kujundatavatel aladel hakkab domineerima eritasandiliste liiklussõlmede ja -ristete maastikukujundus. Suuremahuliste teehitustöödega likvideeritakse teekoridoris osaliselt olemasolevat haljastust, mille asemele on nähtud ette istutada uut kõrg- ja madalhaljastust. Kergliiklusteed on kavandatud alleedena, mis toimivad ka kitsaste rohekoridoridena. Kergliiklusteede väljaehitamine laiendab selle muidu üsna ligipääsmatu soise ala kasutuselevõttu virgestusalana.

Liiklussõlmede juurde on kavandatud rohkelt põõsaste lausistutusi, et tasakaalustada laiu asfalt-pindu. Ringristmike keskel asetsevad liiklussaared on liikluse rahustamiseks planeeritud lameda künkana, kus on mõni puu, madalad põõsaid ja muru. Sõidusuundadevahelisele eraldusribale on nähtud ette istutada pimestamist ärahoidev keskmise kõrgusega hekk.

Maapinna kõrguste vahed lahendada laugete nõlvadega. Kui lauge nõlva jaoks on liiga vähe ruumi, teha tugimüürid kas betoonist tugimüürielementidest või kivikorvidest. Lõikudes, kus teekoridor jääb praeguste või detailplaneeringutega määratud elamualade lähedusse, on müra leviku vähendamiseks kavandatud müratõkkevalle, - seinu ja madalaid barjääre, mida mahendada haljastusega.

Soovitav on teekoridoriga külgnevad suuremad parklad liigendada kõrghaljastusega, et kõrgemal asetsevalt liiklussõlmelt ei avaneks vaadet lagedale asfaldiväljale.

Rajatav haljastus peab olema liigiliselt mitmekesine. Kasutada tuleb linnatingimustes vastupidavaid liike ja sorte. Istikud ja muld peavad vastama Eestis kehtivatele standarditele. Istutatavatele puudele tagada vajalik kasvuruum: vähemalt 3m lai tihendamata kasvualus, kus maa-alused tehnovõrgud ei ole puudele lähemal kui 2m. Soovitav on tänavapuud varustada kastmissüsteemiga. Ehitamise käigus taaskasutada muld.

Haljastuse paiknemine on toodud põhikaardi joonisel. Haljastuslahendust täpsustatakse edasise projekteerimise käigus.

- 1) krundile positsioonil 4:
 - tee servituudi vajadus positsioon 2 (Võru tänav 244 79511:006:0039) kasuks;
- 2) Krundile positsioonil 5:
 - tee servituudi vajadus positsioon 2 (Võru tänav 244 79511:006:0039) kasuks;

3.6. Kuritegevuse riske vähendavad nõuded ja tingimused

Planeeritaval alal tuleb arvestada kuritegevuse ennetamiseks vajalikke meetmeid, juhindudes EVS 809-1:2002 soovistest.

Planeeritava ala turvalisuse parandamiseks on vajalik rakendada järgmisi meetmeid:

- tänava ja teede valgustuse väljaehitamine ja korrashoid;
- maa-alal võimalikult suurema nähtavuse tagamine;
- ohustatud sissepääsude jälgimine videovalvega;
- vältida tagumisi juurdepääsuid, aga samuti umbsoppe;
- kontroll parklate sissepääsudes ja parklate jälgimine;
- kasutada süttimatust materjalidest prüginoõusid.

Tootmishoonetega aladel:

- krundi piiridele piirdeaedade rajamine
- hoonete ja ümbruse ning parkimisalade valguse väljaehitamine;
- valduse sissepääsude arvu piiramine kella 01:00-ni öösel tööpäeviti ja ööpäevaringselt nädalavahetustel;
- sissepääsude ja parklate jälgimine soovitavalt videojälgimise abil;

Elamualadel:

- elamute juurde viivate ühiskasutuses olevate sissepääsuteede selge eristumine;
- eraautode parkimine vahetult elamute ees;

Pargid ja üldkasutatavad alad:

- kindlalt kinnitatud ja vastupidavate materjalide kasutamine pinkide, prügikastide, märkide jne. juures;
- territooriumi jälgimine.